

Predaja šolskega vodstva

Predaja in prevzem šolskih poslov ob menjavi šolskih upraviteljev se izvrši pri nas pogostokrat prepovršno in smatrajo prizadeti ta posel kot malenkostni uradni opravki, ki se zabeleži v zapisniku s par stavki.

Iz površne oddaje in nekritičnega prevzema šolskih poslov se izcimijo pogostokrat neprimerni, neljubi očitki, ki jim slede razna nesoglasja, iz katerih se kaj rade izcimijo tožbe.

Pri oddaji in prevzemu sreskega šolskega posloplja, posebno šolskega inventarja ter arhiva podrobneje spoznamo stanje šole in se poglobimo v delo prednika. Ni kmalu tako lepe prilike kakor pri menjavi upraviteljev, da ugotovimo vse nedostatke na šolskem posloplju, v učnih sobah in stanovanjih. Pa ne samo ugotovimo, ampak tudi poskrbimo, da se popravijo in spravijo v sklad s predpisi zakona.

Potrebno bi bilo, da o tem vprašanju razpravljamo na naših učiteljskih zborih in na društvenih zborovanjih v svrhu uvedbe enostavne postopanja.

V pričujočem članku naj navedemo, kako imajo to urejeno na Češkoslovaškem in koliko pažnje posvečajo tej stvari.

Pri predaji šolskega vodstva je potrebno ugotoviti: a) zunanje stanje šole (dimniki, strehe, ograje, dvorišče, telovadišče, stopnice, pod, gospodarska poslopja in drugo); — b) notranjost (šolski prostori z ozirom na pleškarijo, podi v učilnicah in stanovanju, peči, okna, vrata itd.). Potrebno je pa tudi pregledati stranišča, greznice, pralnico, drvarnico, kleti in vodovod oziroma vodnjak.

Naturalno stanovanje naj bo pred nastopom lepo prepletkano, ako je seveda potreba, dalje očiščeno in urejeno tako, da je v najlepšem stanju. V oknih naj bodo zavesa, ostali prostori pa naj bodo v takem stanju, da se jih more takoj uporabljati.

Popravila v naturalnem stanovanju gredo na račun krajevnega šolskega odbora, poškodbe pa, ki jih je napravil upravitelj sam, gredo na njegov račun. Ako krajevni šolski odbor ne bi hotel spraviti naturalno stanovanja v uporabljivo stanje, ga na predlog sreskega načelstva pregleda šolski nadzornik oz. uradni zdravnik, ki ugotovi pomanjkljivosti, katere mora krajevni šolski odbor v določenem roku brezpogojno odstraniti.

Pri predaji vrta in zemljišč se vpiše v zapisnik, koliko vsoto je upravitelj sam vložil ter se stavi primerna odkupnina, ki jo povrne novi upravitelj oziroma krajevni šolski odbor. Ti zahtevki ne smejo biti pretirani. Drevesa in grme je pustiti na vrtu. Ako še niso spravljene pridelke, se isti razdele na dve polovici. Navadno se sporazumeta in pridelki s polja pripadejo odstopajočemu. Sicer se pa lahko dogovorita za odkodnino. V spornih slučajih odloči sreski šolski svet. Vendar se pa ne uje ma z učiteljsko častjo, da morajo take spore reševati srezi ali še v slabšem primeru sodišča.

Šolski inventar in orodje morata biti predana v najlepšem redu. Semkaj spada: uradni pečat, inventar uradnih spisov, kronika, opravilni zapisnik, indeks normalij; seznam knjig učiteljske in šolske knjižnice, seznam knjig za ubožne učence, izposojevalni zapisnik šolskih knjig, seznam o cepljenju koz, uradni

spisi, uradni repertorij in šolski arhiv. Dobro naj se pregledajo vse reči in sicer številko za številko, sicer lahko pride do nesporazuma, preprija ali celo do izgub. Za poznejše ugotovljene reklamacije odgovarja oni, ki je nanovo nastopil.

Pri predaji šolskega vodstva naj bodo prisotni odstopajoči in nastopajoči šolski upravitelj in predsednik krajevnega šolskega odbora. Na posebno povabilo morejo pa biti prisotni tudi ostali člani krajevnega šolskega odbora. Nujno pa je poklicati tudi one člane učiteljskega zbora, ki so varuhi učil, knjižničarji itd. V primeru nagle smrti predaja šolo z vsem pripadajočim inventarjem novemu šolskemu upravitelju krajevni šolski odbor.

V prejemni in oddajni zapisnik naj se vselej tudi navede stanje šolskega posloplja z ozirom na higiensko stran, poškodbe pri šolskem posloplju, stanje orodja in vse, kar si kdo izmed navzočih želi. Vsebinska tega akta naj se prečita tudi na prvi seji krajevnega šolskega odbora. Tu naj se pa tudi sklepa o eventualnih popravilih pri šolskem posloplju, pri učilnicah in upraviteljevem stanovanju, pregledajo pa naj se tudi vse pritiskline in gospodarska poslopja in naj se spravijo v najlepši red. Prepis tega zapisnika je predložiti tudi okrajnemu prosvetnemu svetu s poročilom, kako in v katerem času bodo odstranjeni vsi ugotovljeni nedostatki. Ako se ta popravila ne izvedejo v določenem roku, jih pu sti izvesti sreski šolski svet na račun krajevnega šolskega odbora.

Tudi ostali prostori, kakor pisarna, zbornica, shrambe za učila in kabinet morajo biti v najlepšem redu. Ako uporablja šol. upravitelj s potrdilom krajevnega šolskega odbora eno izmed svojih sob za pisarno, je treba tudi to sobo pregledati. Za to sobo dobi šol. upravitelj letno 3 m² drv in 5 q premoga, da jo more temperirati; sem spada tudi gotovo nakazilo za razsvetljavo te sobe. Vse šolske prostore razen stanovanja snazi krajevni šol. odbor.

Šolska zgradba, kakor tudi vse pritiskline morajo biti na zunan in na znotraj v najlepšem redu.

Pri vsakoletni proračunski seji predloži šolski upravitelj krajevni šolski odbor spisov vseh nujnih in potrebnih popravil, kar se vpiše v pripadajoči zapisnik. Sreski šolski nadzornik pregleda pri nadzorovanju šole tudi šolsko posloplje in ugotovi, kako in v koliki meri so se izvršila zadevna popravila. Ako krajevni šolski odbor ni voljan izvršiti popravila, predloži svoj izpis šolski upravitelj sreskemu načelstvu, ki s pomočjo svojih strokovnjakov ugotovi nedostatke, ki se morajo po naročilu sreskega načelstva v najkrajšem času odpraviti.

Iz češčine: V. K.

*Ja ženo, ja moje in za otroke —
'Tempo' čitaj na slove*

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Selenburgova 4	Slovenska 18

Splošne vesti

— Sv. Sava in Strossmayerjev dan se praznuje po šolah kot običajno s slavnostno proslavo. Ta dva dneva 28. januarja in 4. februarja sta pouka prosta. Proslave se izvršijo ali skupno ali po posameznih razredih na določen dan.

— Učiteljski zdraviliški in letoviški dom v Omišlju. Ako ste se odločili, da pomagate graditi Učiteljski dom ob morju v Omišlju, pošljite takoj prijavnico!

— »Učitelj«. Naprošeni smo, opozoriti slovensko učiteljstvo na časopis, ki ga izdaja Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu pod naslovom »Učitelj«, kateri obvešča čitatelje o napredku šolskega dela in o pedagoško-prosvetnem kretanju v obče.

— »Učitelj« je v prvi vrsti namenjen učiteljem narodnih šol. Ker je tudi priporočen po ministrstvu prosvete kot prosvetno glasilo, zaradi tega bi dobro služil ne le šolam, temveč tudi narodnim knjižnicam. Iz teh ozirov je Udruženje tiskalo list v večji nakladi, računajoč, da bodo posebno narodne šole list naročile. Ali na žalost so se narodne šole odzvale pozivu le v majhnem številu, tako da je velik del naklade še vedno na razpolago. Da se prepreči gmožna škoda izdajateljev, se naprošajo vse, posebno višje organizirane šole, da pridobijo svoje krajevne šolske odbore za naročitev tega lista. Letna naročnina znaša 80 Din.

— Namestitev učiteljic na zavetiščih. — Gospod prosvetni minister je izdal pod O. n. br. 2414 z dne 17. januarja 1933. sledeči odlok: Na podlagi pravil društva za ustanavljanje in vzdrževanje zavetišč za učence osn. šol, odobrenih po prosvetnem ministru O. n. br. 50.610 z dne 10. novembra 1921. in na prošajo društva dijaških zavetišč v Beogradu št. 3. z dne 2. januarja 1933. odločujem: Zavetišča, ki delujejo po posebnem od ministrstva prosvete predpisanem programu o vzgoji otrok v zavetiščih, v smislu § 7. zakona o narodnih šolah, so narodne šole in smejo biti na njih nameščene učiteljice in otroške vrtnarice.

— Kuluk. S februarjem bo začelo računovodstvo odtegotvati kuluk. Dočim se je izvršil prejšnja leta odtegotvati celotnega zneska naenkrat, bo odtegotvjen letos kuluk v štirih mesečnih obrokih.

— Obračun krajevnih šolskih odborov. Na mnoga vprašanja, kako je postopati pri pravnih opremi obračunov krajevnih šolskih odborov za leto 1932, sporočamo, da bodo v kratkem izdana tozadevna navodila glede kolekovanja računov, odtegotovanja službenke davka, za stanoarine in kurivo učiteljstva ter poslovojem, katehetom od 1. aprila l. l. dalje in glede poslovnega davka. Podrobna navodila o tem predmetu pa so tudi v kolektoru Kmetijske matice za l. 1933. v članku L. Grošlja: Odtegotovanje prometnega davka pri občinskih blaginjah.

— Dolžnikom JUU, sreskega društva v Murski Soboti! JUU sresko društvo v Murski Soboti bo na podlagi soglasnega sklepa, sprejetega na društvenem zborovanju v Murski Soboti dne 14. januarja t. l., sodno izterjalo vse zneske, ki jih dolgujejo društveni blaginji nekateri sedanjci ali bivši člani na neplačani članarini, ako ne začnejo ti dolžniki

odplačevati svoj dolg vsaj v mesečnih obrokih po 100 Din, začnši od 1. februarja t. l. Odbor.

— Sadno drevje za spomladansko saditev! Šolska upraviteljska se opozarjajo, da ima Kmetijska družba v Ljubljani naslednje vrste pritličnih dreves (piramid), iz katerih se vzgojijo lahko špalirji, kordonji, palmete in vse druge oblike, i. s.: Pritlične jablane; Beličnik, Charlamovsky, Pisani kardinal, Gdanski robač, Jonathan, Landsberška reneta, Baumanova reneta, Rumeni bellefleur, Rdeči astrahan, Boikovo jabolko, Srčica, Ananas reneta, Zlata parmena, Kanadka, Lond. peping. — Pritlične hruške: Klapovka, Vilja movka, Zgod, magdalenka, Avranška, Pastorovka, Amališka, Dielovka, Kongresovka M. Dr. Lucius, Mortielletova, Hardijeva, Salzburgerka, Klerzo, Vojv. Elza, Blumenbachovka. — Cena za prvovrstno drevje po 15 Din, za drugovrstno po 8 Din. Pri večjem odjemu preko 20 dreves poseben popust. Naročite takoj, da se vam rezervira in zahtevajte položnico za predplačilo, drugače se razpošilja le po povzetju.

— Zemljepisna učna snov za III. in IV. razred osnovnih šol, točno izdelana po veljavni učni načrti, je v Polakovih knjižnicah in velja za III. razred 9 Din, za IV. razred 10 Din. Naročite v Učiteljski knjigarni, da si olajšate in izpolnite pouk!

— Zgodovinska učna snov za III. in IV. razred osnovnih šol, točno izdelana po veljavni učni načrti, je v Polakovih knjižnicah in velja za III. razred 9 Din, za IV. razred 10 Din. Naročite v Učiteljski knjigarni, da si olajšate in izpolnite pouk!

Osebnе zadeve

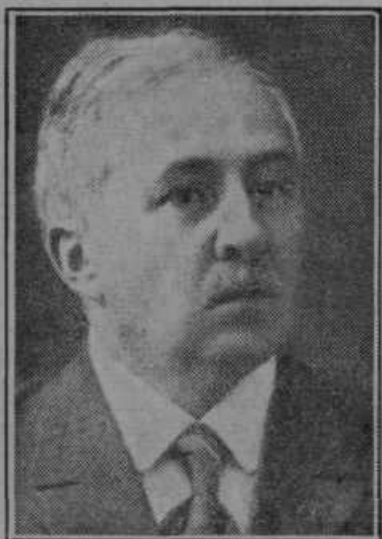
— V V. skupino je napredoval g. Anton Skala, referent ministristva prosvete za defektno deco v Beogradu.

— i Sprememba pri ministrstvu prosvete. Po dnevnem časopisu smo posneli in prinesli v prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« vest, da je pomočnik ministra prosvete Dragoljub Đorđević razrešen svoje dolžnosti in da je prišel na njegovo mesto Anton Mostahinić. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da niti prva niti druga vest ne odgovarja resnici. Anton Mostahinić je prišel na svoje prejšnje mesto šefa personalnega oddelka pri ministrstvu prosvete, dočim je g. pomočnik na dopustu.

— Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Božič Franja iz Loke pri Zidanem mostu; Resman Ivan iz Bučke; Rape Cecilija iz Moravč; Tomine Olga iz Reke pri Mariboru; Gorjup Gabrijela iz Toplice; Jamšek Svoimir iz Ljutomer; Breže Emilija iz Sv. Lovrenca; Treo Gabrijela iz Ljubljane; Šinigoj Avgusta iz Smartnega; Beloglavec Draga iz Remšnika; Repič Marija iz Podsrede; Butara Melita iz Podzemlja; Kalan Veronika iz Hrastnika; Kramar Marija iz Slovenjgradca; Kodala Ana iz Teharjev; Korošak Drago iz Sv. Jurja ob Ščavi; Koprija Janja iz Toplice; Kecl Davorina iz Vurberga; Istenič Angela iz Toplice. — V VI. skupino: Nabergoj Uršula

Pristopajte k snujočemu se društvu „Za zgradbo učiteljskega doma ob morju“!

Koristili boste s tem sebi, svoji družini in svojim stanovskim tovarišem (icam)!
Kdor more, naj takoj pristopi, da skličemo čimprej ustanovni občni zbor

Prof. Ozvaldu ob 60letnici

Ob tem spominu nam ne gre za zunanji in telesni razvoj pri g. profesorju, prav tako ne za njegovo bogato znanstveno-literarno udejstvovanje, nego za njegov kulturni in osebn pomen v življenju našega učiteljstva. Zato ne gre za letnice in za naštevaje njegovih del, ki so obogatila našo objektivirano kulturo. Če pa pogledamo g. prof. Ozvalda s te plat njegovega razmerja do našega učitelja in tudi obratno, moremo ugotoviti vsaj dve zelo pomembni dejstvi.

Najprej je pri prof. Ozvaldu važno ugotoviti, da vrši pri nas ono zelo važno kulturno nalogo, ki je močno podobna delu marljive čebule, da zbira iz vseh naših in tujih kulturnih del, tako znanstvenih kakor tudi leposlovnih, to, kar more priti prav in kar more kako koristiti učitelju pri njegovem oblikovalnem delu. Vse to pa poveže s svojimi lastnimi spoznanji v enoto in daje v svoji socialni usmerjenosti na razpolago tudi vsem onim,

ki takih spoznanj zelo potrebujejo, če hočejo, da bo njihovo delo smoteno in uspešno.

Saj je učiteljevo oblikovanje dvojno. Je oblikovanje samega sebe, ki se vrši potom izobraževanja in vzgajanja, pa je tudi izobraževanje in vzgojno oblikovanje učencev in otrok, ki so mu izročeni, da v njih izoblikuje človeško podobo. In pri tem obojem zelo važnem učiteljevem delu mu je zelo dobrodošla pomoč, ki jo dobi od prof. Ozvalda. Saj je njegovo delo v tem, da s pedagoškim duhom bogati učiteljevo dušo in da z migljaji ter nasveti za pedagoško udejstvovanje odpira nove možnosti za učiteljevo praktično delo pri svojem šolskem poklicu. Vse Ozvaldove knjige so take, da dobi učitelj katerekoli stopnje iz njih dosti novih pogledov za stvari, o katerih mogoče doslej še ni dosti vedel, da dobi iz njih dosti močne pobude za svoje težko poklicno življenje, in kar je mogoče najvažnejše, da dobi novo veselje in nov pedagoški eros do svojega poklicnega dela.

Toda ne samo to. V Ozvaldovih delih je na svojstveni in na zelo razumljiv način združena pedagoška teorija in pedagoška praksa, in zato je treba učitelju le malo sposobnosti za применitev danih nasvetov za praktično šolsko in izobraževalno življenje, in že je v pedagoški praksi. Saj tudi za prof. Ozvalda veljajo Schellerjeve besede, ki jih tudi sam navaja v svoji »Osnovni psihologiji«, da hodi ljubitelj pred poznavalcem. Tu pomenja to, da tudi Ozvaldova teorija izvira iz njegove ljubezni do obravnavanja predmeta, in zato nikjer ni samo teorija radi teorije, temveč radi poglobljenega poznanja resničnega pedagoškega življenja. To je torej prvi in zelo pomembni odnos med učiteljem in prof. Ozvaldom, ki ga moremo označiti s tem, da si, ali bi si vsaj mogli bogatiti ob Ozvaldovih delih našega pedagoškega duha in s tem ono kulturnost, iz katere izvira uspešno šolsko in izvenšolsko izobrazbeno ter vzgojno udejstvovanje.

Razen tega pa je naša razmerje do njega še po eni plat zelo značilno. Uvideli smo mogoče, da je postalo naše šolsko delo, čeprav je z učnimi načrti zelo podrobno dolo-

čeno in usmerjeno, vendar zelo neenotno in odvisno od posameznika in od osebe. V mislih mi je tu predvsem nova šolska metoda glede izobraževanja in vzgajanja mladine, ki se vrši v najrazličnejših šolah na zelo različni način, pa celo pri učiteljih na isti šoli na zelo različne načine. Od tod čudna negotovost, kaj bi in česa ne bi, kaj bi od drugod prevzeli in česa se ne bi lotili. Saj gre kar za dvoje odločilnih vprašanj. Kako naj mladino v smislu zahtev in spoznanj mladinske psihologije izobražujemo na eni strani, in kako naj jo uspešno vzgajamo na drugi. Smo pred »novo in staro« šolo v obeh smislih in zato je toliko zmede in toliko prerekanja.

V vsej tej zmede in pri vsem tem iskanju pa morajo biti vendar vsaj nekateri temelji pedagoškega dela trdni in tako izdelani ter gotovi, da jih ni mogoče kar mimogrede proglasiti za neveljavne. Taki temelji morajo biti in ostati ona podlaga, na kateri se bo zgradil nov način šolskega dela, pa naj bo že tak ali tak. In vprav v teh stvarih je izvršil in še vrši Ozvald pri nas važno nalogo, ker poskuša pokazati v pedagoški take elemente, ki so nujni za vsako pedagoško delo, ki so torej večnostno veljavni, ker izvirajo iz smisla in pomena pedagoškega dela sploh in učiteljevega poklica posebej. S tem nam je dal Ozvald ono plat pedagoškega duha, ki more postati vsem skupna in ob kateri se bodo mogli znajti enkrat še tako ekstremni zastopniki ene in druge smeri.

Zato pa je seveda potrebno, da take izvršitve in take besede ne ostanejo glas vpijočega v puščavi ali v »lozie«, kot pravi Ozvald sam, temveč da postanejo za nas avtoritativne. Ne bodimo tudi pedagoški, teoretični in praktični, tako individualistični, da bi hodili in hoteli hoditi vsak svojo pot. To je potrebno, dokler se med nami ne najde človek, ki ima razumevanje za staro in novo, pa obenem veliko željo pomagati onim, ki iščejo boljše pot do otrokove duše, ker doživlja v sebi ljubezen do tega otroka. Če pa najdemo takega človeka, je prav, da mu sledimo, ko izpregovori v zmedo idej in iskanja ter osebnega nasprotja svojo avtoritativno besedo.

In Ozvald je izpregovoril ono zelo pomembno in za vsakega učitelja gotovo sprejemljivo besedo, ko je rekel, da zavisi vsa izprememba šole po eni plat od nove ideje šole in po drugi od učiteljeve osebe.

Zato moremo reči, da je drugi veliki pomen Ozvalda v razmerju do učitelja ta, da imamo in moremo imeti v njem tudi svojega avtoritativnega vodnika, katerega besedo bomo upoštevali tudi tedaj, ko sami s težavo iščemo rešitev. Saj je njegova kulturna poglobljenost tako velika, in njegova znanstvena temeljitost tako resna, da se mu lahko zaupamo. Predvsem pa je to zaupanje utemeljeno v tem, ker ima kot pedagog-znanstvenik osebn odnos do vseh, ki izvršujemo pedagoško delo in torej tudi do vsakega izmed nas, ki hočemo postati dobri učitelji.

Dr. Gogala.

Delovanje učiteljstva na glasbenem polju

Na poziv odbora UPZ se je do danes oglasilo že veliko število tovarišic in tovarišev, ki vodijo pevske zборе mladine in odraslih. Vsa ta poročila pričubujemo in jih bomo tudi v bodoče pod rubriko »Delovanje učiteljstva na glasbenem polju«. V interesu vsakega tovariša in tovarišice je, da pošlje poročilo o svojem delovanju. Potrebno je, da sestavimo statistiko in pokažemo s skupnim nastopom, kako veliko kulturno delo vrši učiteljstvo na tem polju. Z rastjo moramo konstatirati, da se v glavnem širi delovanje z mladinskih pevskimi zbori. To je pravilna baza! Vzgojiti moramo naraščajoči pevski zbori odraslih bodo tekom let na vsji stopnji kot so danes. Ravno glasba je panoga kulture, ki spaja vse! Pri razumevanju iste ni razlik in je tem globlja in bolj prečiščena, čim bolj je podprta z razumevanjem srca. Kdo zna odkritostneje govoriti kakor — otrok? Ravno učitelj je poklican, da vzgaja otroke za to najlepšo govornico!!!

iz Dravograda; Aničič Matilda iz Poljske; Birs Josip iz Ponovič; Lavrič Stanko iz Sv. Lovrenca; Kopač Leopold iz Slovenjgradca. — V V. skupino: Urbančič Alojzij iz Ljubljane; Recelj Alojzij iz Ljubljane; Loser Iv. iz Grčarice; Šijanec Ludvik iz Razvanja; Kaf-fou Ignacij iz Konjic; Vendramin Franc iz Laporja; Marinič Mirko od Sv. Marka.

—i Prevedeni v IX. skupino so učitelji (-ice): Špirič Vera iz Stare Lipe; Kralj Vida iz Talčjega vrha; Verhovnik Marija iz Sv. Jurja; v X. skupino: Urh Angela, zabavljica v Senovem.

—i Napredovali so v višjo grupo: Jakobina Peuh v Šmarju pri Jelšah, Stanko Povh pri Sv. Vencleslu, Gabrijela Mihelič v Velikih Laščah, Ivana Jelenc v Prečni, Amalija Velnar v Murski Soboti, Sotija Vivoda v Cerkjah, Maksimiljana in Nikolaj Einspieler v Dolu pri Ljubljani, Josipina Nagelschmidt v Hajdini pri Ptuj, Adela Rupnik v Kočevju, Ema Buh na Jesenicah, Josip Sušteršič na Rakeku, Lavrencija Kokalj v Poljanah, Elizabeta Kolk v Mariboru in Pavla Kotnik v Lehnu na Pohorju.

—i V 7. položajno skupino so napredovali: Marija Selan v Hrušici, Vera Sever v St. Jerneju pri Krškem, Jožica Držaj v St. Vidu, Amalija Spranger v Studencih pri Mariboru, Alojzija Medic v Koprivniku, Marija Petrovič na Studencu pri Ljubljani, Alojzij Vrhovnik v Krapini, Natalija Ahčin v Ljubljani, Justina Hofbauer v Hrastniku, Sonja Gabrijelčič v Murski Soboti, Andrej Flajs v Zelimljah.

Učiteljski pravnik

—§ Napredovanja. V zadnjem času prihajajo zopet vprašanja posameznikov, kdaj naj vložijo prošnje za višjo skupino in kdaj naj prijavijo dosepele poviške, zato obnovimo načela, ki veljajo za napredovanja (Roč. kat. str. 58). Podlaga za določitev roka je datum dekreta o napredovanju v skupino, ki jo je imel uslužbenec na dan 31. III. 1931, t. j. skupino po prejšnjem zakonu o uradnikih. — Ko dovrši uslužbenec 3 leta v dotični skupini, naj takoj prijavi dospelost 1. per. poviška (§ 52.). — Oni, ki so bili prej v III./3., III./2. in IV./4. skupinah, ki odgovarjajo X. in IX. skupini po novem ur. zakonu (§ 249.), smejo vložiti prošnjo za višjo — IX. odnosno VIII. skupino, ko dovrše 4 leta v skupini, računajoč od datuma dekreta napredovanja. — Oni pa, ki so bili prej v III./3. in II./2. skupini, ki odgovarja VIII. in VII. skupini po § 249. ur. z., smejo prositi za v šjo VII. in VI. skupino, ko dovrše 3 leta od datuma dekreta o napredovanju. — Za učitelje bivše II./1. skupine veljajo določila § 258. za napredovanje v V. skupino. — Za uslužbence III./1. skupine pa ni še nobenih določil za prestop v VII. skupino, razen označbe v § 346. za otroške vrtnarice, da pridejo tudi v VII. skupino, a kdaj, še ni določbe. — Na podlagi tega ponovnega objasnili naj si izpolni vsak tovarš (-ica) tablico »Moji prejemki za šol. leto 1932/33.« in bo na jasnem, kdaj mu dospo poviški.

—§ Neverjetno, a resnično! V štev. 20. »Učit. tovariš« z dne 5. I. 1933. sem pod naslovom »Moji prejemki« omenil, da postrežem z dokazom o »predragih« tiskovinah in pripomočkih, zato evo enega najznačilnejšega: Nekdo je že nad 10 let v službi, a je še

danes pripravnik, četudi bi bil lahko že leta 1925. v II./4. in leta 1930. v III./3. skupini ter bi bil preveden s I. IV. 1931. v VIII. skupino. Razlika med pripravniškimi prejemki in onimi, ki bi omenjenemu pripadali, znaša do 31. III. 1931. samo na polož. plači okrog pet tisoč, od I. IV. 1931. do danes pa nad devet tisoč. Kdo pa naj bi bil obvaroval dotičnika te škode? »Roč. katalogi« od leta 1925. dalje in navodila ter pozivi v »Učit. tovariš«,

končne vsote pa poziv za predložitev prošnje za prevedbo v Ur. skupino uradni in v »Učit. tovariš«. — Menite, da je čital dotičnik razne pozive, navodila in da si je nabavil »Ročni katalog«, ki stane celih 16 Din? Dvomim! 16 dinarjev za »Ročni katalog« je prevelik izdatok, bolj je trpeti skoraj tisočkratno škodo, kaj ne? Tudi tablica »Moji prejemki« stane celih 50 par — predraga je, raje zamudim poviške in napredovanja.

Mladinska matica

—mm Kaj bo nudila Mladinska matica letos svojim članom za 22:50 Din:

1. Cel letnik bogato ilustriranega mladinskega lista »Naš rod« s prispevki naših najboljših pesnikov, pisateljev in ilustratorjev;
2. Kresnice VI. z raznovrstnim gradivom in z mnogimi slikami;
3. Zanimivo realno knjižico;
4. Magajnovo zanimivo pravljico »Brkonja Celjustnik« z Jakčevimi krasnimi ilustracijami;
5. Obširno slikanico z besedilom »Za vsele in žalostne čase«. — Ta knjiga izide v štirbarvnem tisku.

IZREDNA PRILIKA!

Šole! Društva! Knjižnice!

Mladinska matica Vam nudi še za nekaj časa na itak nizke cene knjig še 25% popust. Knjige, ki jih lahko dobite s popustom:

Redne publikacije.

(Brez popusta: broš. po 5. vez. po 8 Din): Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Kresnice V. (samo vez.), Skulj: Sadjarčki, Seliškar: Rudi, Pipan: Kako smo delali radio, Rehar: Zračani krogi, Rehar: Vijolica Vera, Erjavec: Pod grajskim jarmom, Grimm: Slapšek: Mizica, pogni se! Skulj: Vrtničarice, Bevk: Lukec in njegov škorec, Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke (samo vez.),

Hafner: Botra z griča (samo vez.), Bevk: Lukec išče očeta (samo vez.).

Izredne publikacije.

(Brez popusta: kartonirani izvodi po 12, v polplatnu po 18, v platnu po 24, na luksuznem papirju po 27 Din.) Dr. J. Lovrenčič: Tiho življenje.

»Naš rod«.

Na razpolago so tudi še vezani prvi in drugi letniki »Našega roda«. (Cena brez popusta v polplatnu vezanim izvodom je 28, v platnu vezanim pa 38 Din.) — Kdor naroči več knjig, dobi za vsakih 10 naročenih izvodov še eno knjigo zastonj.

—mm Posamezne številke nekompletnih letnikov »Našega roda« oddajamo po 20 par. V zalogi imamo od I. letnika še I. številko, od II. letnika 3., 4., 5., 6. in 8. številko, od III. letnika pa 2. in 5. številko.

—mm Ker literarni odsek še ni izvršil svojega dela, se je seja, ki bi se morala vršiti dne 25. t. m., prenesla na 1. febr. — Zaradi važnosti dnevnega reda (literarne nagrade) naj nihče ne manjka.

—mm Prihodnja številka »Našega roda« bo imela bolj veselo gradivo, bo zelo bogato ilustrirana in bo nudila tudi našim najmlajšim naročnikom več kot druge. Zadnja številka je imela zaradi božičnih praznikov nekaj dni zamude. Prihodnja številka pa izide zopet pravočasno. Prosimo cenj. poverjenke, da pošljejo pravočasno naročnino.

Naše šolstvo in prosveta

SOLSKI NADZOR.

V svrhu ugotovitve napredka v našem šolstvu je potrebno, da pregledamo od časa do časa statistične podatke, ta najtočnejši barometer.

STANJE SOL IN OTROK.

Poslopij, ki bi ustrezala vsem predpisom zakona o narodnih šolah, kakor tudi zakonu o zdravstveni zaščiti šolske mladine, je v dravski banovini še malo. Občutno je pomanjkanje učnih sob. Za 149.296 šolobveznih otrok je na razpolago 2659 učilnic. Odpade povprečno 56 otrok na eno učno sobo. V banovini imamo 3470 temeljnih razredov in vzporednic, tedaj primanjkuje 811 učnih sob. Ker imamo 840 šolskih poslopij, je povprečno na vsaki šoli nezadostno število učnih sob. Zato pogostokrat poučujejo v eni učni sobi po dva razreda, kar vpliva kvarno na zdravje šolske dece, kakor tudi učitelstva. Iz zdravstvenega vidika je 306 šolskih zgradb prav dobrih, 345 dobrih, 143 slabih in 53 neprimernih.

UČITELJSTVO IN NATURALNA STANOVANJA.

Po določilih § 173 zakona o narodnih šolah bi morale šolske občine v roku 6 let po uveljavitvi zakona o narodnih šolah zgraditi potrebna učiteljska stanovanja. Z ozirom na gospodarske nepravilne upravnih občin je malo upanja, da bi se v določenem roku preskrbelo zadostno število učiteljskih stanovanj. V dravski banovini je skupno 3676 razrednih učiteljev in učiteljic, za katere je na razpolago 1330 naturalnih stanovanj. Primanjkuje 2346 učiteljskih stanovanj. Od tega števila je odšteti ono učiteljstvo v mestih in trgih, ki prejema po § 29. zakona o narod-

Kakó se narod naš odeva, Ljubljana danes razodeva. Kaj pije pa in rad uživa, nazorno »Daj-Dam« nam razkriva.

nih šolah stanarino od mestnih odnosno trških občin. Ostane še 1856 učiteljev in učiteljic, katerim morajo šolske občine plačevati po členu 173. zakona o nar. šolah stanarino in kurivo. Po členu 84 pripada vsakemu učitelju narodnih šol naturalno stanovanje odnosno stanarina. Zato nastajajo nepravilne pri izplačevanju stanarine zlasti onemu učitelstvu, ki je na bolezenskem dopustu, nadštevilo in pridrženo v službovanje raznim ustanovam in oblastim, ker šolskih občin ni mogoče siliti, da bi plačevale stanarino preko sistemiziranih učnih mest. To zadevo bo rešil pravilnik k zakonu.

SKRB ZA NOVA ŠOLSKA POSLOPIJA IN STANOVANJA.

Na osnovi nezadostnega števila učnih sob in učiteljskih stanovanj je banovinski šolski odbor pokrenil preskrbo učnih sob in stanovanj. Pričakovati je bilo živahnega gibanja z zidanjem in prezidavanjem šolskih poslopij. V ta namen so imeli mnogi krajevni šolski odbori vse pripravljeno, to je: odobrene načrte in dovoljena amortizacijska posojila z nabranimi stavbnimi fondy. Da ni mahoma vse to ustavila svetovna gospodarska kriza z nepravilnimi na denarnem trgu, bi bilo danes izročenih vsaj 60 novih šolskih poslopij svojemu namenu, poleg tega pa še nekaj prezidanih in adaptiranih zgradb.

Gospodarske težkoče upravnih občin v tekočem letu in s tem združeno občutno pomanjkanje gotovine, kakor tudi zastoj v dovoljevanju kreditov, je ustavilo skoro vsako stavbno gibanje krajevnih šolskih odborov. Denarni zavodi so na minimum omejili dovoljevanje kreditov, zato je zidanje in prezidavanje zgradb bilo nemogoče, ker tudi nabranih stavbnih fondov ni bilo mogoče emitirati. Še celo na nekaterih začeti stavbni deli so bili prenehati z delom, ostale pa so se dovršile le z največjim naporom lokalnih faktorjev in šolskih oblasti.

Vršile pa so se še nadalje vse priprave za zidanje in prezidavanje šolskih zgradb, da bodo lahko pričeli zidati, kakor hitro se nekoliko boljše gospodarske položaje podeljajo. V preteklem letu so bile otvorene in izročene svojemu namenu tri nove šole in 8 adaptiranih in novo prezidanih. Tri nova šolska poslopija so ostala nedovršena, ker ni bilo mogoče dvigniti dovoljenih posojil.

Banovina, pa tudi država je podpirala predvsem one občine, ki so zaradi zidanja v težkem gospodarskem položaju, bodisi zaradi visokih naklad ali anuitet za odplačevanje dolgov.

Kljub vsemu prizadevanju pa imamo v banovini še vedno 30 narodnih šol, ki so na stanje v privatnih hišah. V bodoče bo treba skrbeti prav za te šole, da dobe v najkrajšem času lastna poslopija.

USTANOVITEV NOVIH NARODNIH ŠOL.

V preteklem letu je bilo v dravski banovini ustanovljenih 6 novih enorazrednih in dvorazrednih narodnih šol. Na vprašanje prizadetih občanov se je izvršilo 14 različnih prešolanj in se s tem olajšal otrokom obisk bližnje narodne šole ter dala možnost boljšega napredka.

Ali ste že Izpolnili prijavnico za letoviški dom ob morju?

Danes priobčujemo sliko šolarskega orkestra dvorazredne osnovne šole v Podpeci, ki šteje 14 otrok.

Javne nastope je priredil mladinski zbor skupno z orkestrom in sicer že večkrat v domačem kraju, zlasti pri šolskih igrah in slavnostih.

Šolarski orkester dvorazredne osnovne šole v Podpeci

»Stara mamica«. — Bortiasky: »Glorija«, violinski kvartet. — Gebauer: Violinski duet s spremljevanjem kitare. — Venček narodnih in druge.

Namen, ki si ga je ob ustanovitvi stavil zbor in orkester, je bil vzbuditi v mladini ljubezen do glasbe in petja. Zal je tudi v tem

Opomba: UPZ namerava na vsak način prirediti nastop vseh zborov, ki jih vodijo učitelji (-ice). Prvotno je bilo določeno, da se bo vršil tak nastop ob priliki kongresa JUU, ki bi se moral vršiti v letošnjem letu v Ljubljani. Kakor doznavamo, se ta kongres ne bo vršil v Ljubljani, ampak v Beogradu. Z ozirom na to bo odbor UPZ o tem razpravljati in določiti nastop ob kaki drugi primerni priliki v letošnjem letu. Podrobnosti bomo pravočasno objavili.

Ribičič, Miklavževa noč

Pred prazniki je »Mladinska matica« izdala Josipa Ribičiča otroško povest »Miklavževa noč«, ki je tako po svoji umetniški in vzgojni vrednosti kakor tudi kot tiskarsko delo vredno vse pozornosti. Knjiga, ki jo je z ilustracijami opremil M. Bambič tako, da mu gre dobron zaslugi pri dovršitvi Ribičičevega dela, je v naši mladinski književnosti prvi primer štirbarvnega tiska (natisnila jo je litografija Čemažar in drug) in po opremi je knjiga že na prvi pogled prava, resnična Miklavževa noč. Kakor je za otroka ta noč tako polna vseh nedognanih svetlih skrivnosti, da v vseh nočeh mesec dni pred Miklavžem in še mesec dni po njem vse luči zanj povsem drugače gore kakor po navadi in imajo vse besede in vse stvari čisto nov, vse drugačen, nadresničen pomen, tako je tudi ta knjiga na prvi pogled najvernejši izraz tega otroškega doživljanja in že njeno zunanje lice obeta, da krije v sebi brez dna skrivnosti za otroško srce.

Ribičičeva povest je prav za prav psihološka novela, toda fabula je razpletena in razgibana na tako zanimiv način, da je otroku kakor najbolj drzno, najbolj fantastično zamišljena pravljica. Pisatelj je zgodbo o Miklavževi noči malega, sirotnega Vanka (tako bo pač treba sklanjati to ime) zasnoval povsem realistično. Mali Vaneček, ki je zaslužil, da Miklavža k njemu ne bo, se na praznični večer potepe po sejmu in s stojnice, polne igrač, izmakne majhen avto. Ko se vrne do-

mov in leže spat, prebije noč v grozničnih sanjah: vsa bujna krasota Miklavževe noči gre mimo njega in vsa grozota strahu in pekoče vesti nad storjenim grehom mu iz duše vstaja pred očmi. V okviru psihološkega realizma je tako pisatelj iz novele napisal pravljico, ki se na vsako stopinjo prepleta z neposredno, stvarno resničnostjo: to je prav gotovo smér, ki mora vanjo stremeti moderna mladinska književnost.

Ena je odlika mladinskega pisatelja Ribičiča: nikdar se ne da zavajati v tisto larpurlaristično fantastiko, ki v nji noben glas z resničnega sveta nič več ne zveni, nikdar ni dolgočasen z moralno pridigo. Njegova težnja je, slikati otrokovo dušo in njegov svet tako, kakor dandanes razumemo realizem: ne podajati samo človeka »aus sich«, tistega ponotranjenega človeka, ki so ga tradicije uveljavile v naš književnosti, temveč resničnega človeka v resničnosti njegovih socialnih relacij do družbe. Njegova tendenca ni vsiljiva, je rezervirana, ne moralizira: stvari naj same govore. Vsaka resnična umetnina ima že sama po sebi svoje etične vrednote in jih ji ni treba še posebej prilagati in podčrtavati. Kakor za vsako umetnino, velja ta resnica tudi za mladinsko knjigo.

Svet, ki se v njem godi Ribičičeva povest, je podstrešna izba in pa duša proletarskega otroka, ki s široko odprtimi očmi gleda socialno krivico današnjega sveta. Misel knjige sama družabno sicer ni izrazito progresivna, toda napisana je iz srca, ki je na stežaj odprto toku časa in stvari. Kakor prejšnja Ribičičeva dela, tako je tudi njegova »Miklavževa noč« majhen kamen, iz kakršnih bo v bodočnosti zidana mladinska literatura, ki pojde s socialnim in duhovnim razvojem sveta.

Bambičeve ilustracije povest razkošno podčrtavajo, toda po svoji razgibanosti, groteskni fantastiki so z realističnim besedilom v rahlem navzkrižju.

V knjigi moti nekaj jezikovnih in tiskovnih napak, kakršne bi iz mladinskega dela morale pač za vsako ceno izostati.

L. Mrzel-Frigid.

Dne 18. oktobra 1931. so priredili samostojen mladinski pevski in godbeni koncert v Črni. Istotako 12. junija 1932. v Mežici. Na Vidovo leta 1932. so sodelovali pri šolski proslavi v Črni. 21. avgusta 1932. pa je na povabilo podružnice SPD Mežica-Črna nastopil šolski orkester na Peci.

Mladinski zbor je nastopil z dvo-, tro- in četverglasnimi pesmimi. Orkester pa je izvajal: V. Parma: »Mladí vojaki«, koračnica. F. Kmoch: »Sokolska«, koračnica. — Fučik: »Triglavska koračnica«. — Kiferle: »Ob Vrbškem jezeru«, valčkova pesem. — G. Langer:

kraju v zadnjih letih precej ponehala, akoravno je bilo petje nekaj med našimi ljudmi zelo priljubljeno. Z glasbo pa bodo iztrgane pozabljenosti zlasti naše lepe narodne pesmi.

»Zelo pozdravljam akcijo odbora Učiteljskega pevskega zbora za skupni nastop pevskih zborov. Toda, kakor sem navdušen, vendar bi s svojim mladinskim pevskim zborom najbrže ne mogel delovati vsled prevelike oddaljenosti od železnice (25 km) in velikega števila pevcev. Prav rad pa bi sodeloval s svojim šolskim orkestrom, ker je samo 14 sodelujočih, ako smatrate, da je to možno.